زمان و زار- ژمارە ٩

بۆ خوێندنەوەی ژمارە ٩ی گۆڤاری زمان و زار بە ئەلفوبێی کوردی کلیکی ئێر□ بکەن..

بۆ خوێندنەوەی ژمارە ٩ی گۆڤاری زمان و زار بە ئەلفوبێی لاتینی کلیکی ئێر□ بکەن..

ZmanWzar9_KDownload

ئــاوابوونی چیڕۆکێــک.. شیعــری موراد عەلی

کەس گرەوی خۆمی لێن□ بردمەوە، تۆ نەبیت.
گرەوی خۆیت لەکەس نەبردەوە، من نەبێت.
کەس پێناسەمی نەدڕاند، تۆ نەبێت.
کەست دروست نەکردەوە دووبارە، من نەبێت.
کەس شەڕی ژیری پێ نەفرۆشتم، تۆ نەبیت.
کەس دۆڕاوێکی گەمژە نەبوو، من نەبم.
تۆ واتکرد بێ هیچ چەکێک بە شێنەیی
ئەو شەقامە داگیرم کات.
لە پیریشمدا، گۆچا نەکەم پرسیارم لێدەکا
کە بۆچی بە هەموو شار دەیگێرم!
کەچی ناوێرم لێرەوە تێپەڕم.
ئاخر تۆ نەبوویتا یە؛
چ شتێک وای دەکرد،
پرسیاری هیچ شتێک، لە هەموو شتێک بکەم؟
تۆ نەبوویتا یە چ شتێک وای دەکرد؛
بۆ ماچێکی پڕ ترس بەسەر تەرمی خۆمدا
سەدان میل ببڕم؟
بۆ ژوانێکی بەپەلە و خێرای تێپەڕی سبەی
ژیانی دوێنێم بفرۆشم؟
لە هەنگاوە بێ پساوەکانم بپرسە…

بڵێ چ شتێک هێندەی من هیلاکی کردوون؟
بە چاوەکانم بڵێ دەتگوت درۆ ناکەن!
سەرنجەکانتان لەمن زیاتر بۆ هیچ شۆخێک بوونە؟
لە پاڵگوەکەم بپرسە
ئینجا دەزانی شەوانم پڕ فرمێسک بووە!
بپرسە مەڕۆ… بپرسە.
سەیرێکی دواوە بکە:
بۆ کوێ دەچیت کە لێرە
دڵێک ئاودامانی چارەڕەشییە؟
بۆ کوێ دەچیت کە لێرە
چاوێک چاوەڕێی پەرجووی گەڕانەوەتە؟
بۆکوێ دەچیت کە لێرە لێوێک تینووە؟

کافرێکم، پێویستم بە تۆیە ببیت بە کچ چاکێک؛
لەسەر دەستە بچووکەکانت تەوبە بکەم!
بۆ کوێ دەچیت؟
من عیسام، عیسام، تۆ خاچی من بە!
بمکوژە لە خۆتم بگەوزێنە.
هەرچییەک هەی، هەرچۆنێک دەتەوێ، تەنیا لێر□ بە.

ئێوارەیە، وا دەڕۆی خۆرم لێ دیارە.
دەزانم؛ چەند دوورە هێندەیش پیرە!
لێم دیارە، بەزەیی پێمدا دێتەوە
دڵی نایە ئەمڕۆ شەو بێنێ!
شەو، بەڵێ شەو ئەو زەمەنەیە کە:
سەگەکان دڵخۆشترن لە عاشقان،
پشیلەکان هێمنترن لە دڵداران!

بۆ کوێ دەچیت؟ کە من خەریکە
ژوان لێم دەبێت بە زەڵکاوی خەونەکانم!
بۆ کوێ دەچیت؟
نامەیەکم لەگەڵ خۆمدا بۆ هێناوی.
لاپەڕەیەکی گەورە گەورەیە بەحاڵ
چەند وشەیەکم پێوە لکاندووە.
تا بیسەلمێنم هێندەش بێ دەسەڵات نیم
نەتوانم شتێکت بۆ بنووسم!
هێندەیش گەمژە نیم، نەزانم بنووسم!
تۆ لە هەموو نەوەکانی حەوا باشتری.

تۆ لە خۆم پتر دەمناسیت.
تۆ لە نزیکەکانم نزیکتریت.
تۆ لە هیواکانم، لێوڕێژتری لە هیوام.
تۆ لە خەونەکانم زیاتریت.
تۆ لە پیرۆزییەکانم پیرۆزتریت.
جوانتریت
لە
گشت
بوونەوەران.
دڵم خێراتر لێدەدا لە هەر کاتێک پتر.
لەو کاتەشا لە پەسلانم، دەفتەری
کردەوەکانم وەردەگرمەوە!
ئەوکات نازانم دەستی چەپە یان ڕاست.
ئێستایش نازانم
تۆ ب□ تەمایت بڕۆیت، یان شۆخییەکی کاتییە!
بیرم ناچێت کە سەرت خستە سەر شانی ڕاستم:
دڵم پێی وتم
لای چەپی سینگت تەسکە و
بارگەم بۆ لای ڕاست دەگوێزمەوە!
ئەی تەڵای من، باکت بە لۆمە نەبێت.
تۆ لێرە بە، شەڕی گشت دنیام پێ بسپێرە
لەپشت جەنگاوەران، ژنێکی باش نییە:
خۆشەویستی هەیە، عەشق هەیە، جوانی هەیە.
من جەنگاوەربووم لە شەڕ و نەفرەت و درۆ و خیانەت و جەنگ و
خوێنخواردن
ڕامکرد لە وڵاتێک.
کورد
ستان
هاتووم لە وڵاتی سنگت پەنا بەرم.
هەردوو مەمکت دوو شاخی بەرزن.
دۆڵنشینم مافی پەنا بەریم هەیە؟
لە وڵاتە ڕەسەنەکەم باڵای تۆ نەخشەی وڵاتمە!
تۆ سەرکردە و فەرمانڕەوایەکی
خاس بە، تکا دەکەم، ڕاوم دەنێی بۆ کوێ؟
عاشق جگە لە مەعشوق کەس شک دەبات؟
شاعیر جگە لە باڵای دڵبەر هیچ ئارامگایەک،
شک دەبات؟

جگە لەو ماڵەی خودا لەسەر سنگت بۆی دروستکردووم ماڵەی ترم نییە!
من کرێکارێکی دەست و پێ سپیم.
ساڵانێک ڕامکرد بەدوای: نان، ئاو، ئازادی.
وەگیرم نەکەوت.
بەشکستەوە گەڕاومەتەوە یەکەم لانکەم
باوەشت: یەکەم لانکەی ئەڤینم.
یەکەم لانکەی ژوانم.
یەکەم ترپەی خێرای دڵم.
یەکەم چرکەی خۆناسینم.
یەکەم چرکەی ڕامووسانم.
ئەرێ هۆ خوێی برینم: خاتوو زینم،
هۆ ئازیزترین بەویژدان!
هۆ دایکی خەیاڵی منداڵەکانم!
هۆ ئەو خوێنەگەرمەی لە مناڵیمەوە خەونمی!
هۆ ئەو کەسەی ژیانم ئاوەژوو دەکەی!
هۆ ئەو کەسەی لە زیندانیش بم دڵخۆشم دەکەی.
هۆ ئەو کەسەی لە شادی دەمگریێنی.
هۆ ئەو گوڵەی شاعیرێک دەهەژێنیت.
گوێت لێم نییە؟ بە سەیرێکی دواوە ناکەیت؟

تۆ ڕووبارێکی قوم قوم دەمخنکێنیت!
تۆ کانییەکیت، پێیت لە سەرچاوەکانی کوشتنم!
شیعرەکان لە کلاسیکەوە تا ئەمڕۆ
ڕاهێنانی بەتەییم پێدەکەن!
هەمووی باسی: نەهاتن، ڕۆشتن، عەزابەکانی عەشق، شەوانی غوربەت،
نازانم چی چی، دەکەن!
نازانن کە دەزانم درۆ دەکەن!
هەموو شاعیران درۆ دەکەن!
هەموویان خەیاڵپڵاون.
هەموویان پشت بە ئیلهام و درۆ و خەیاڵ دەبەستن.
هەموویان سەرلێشێوانن.
هەموویان درۆ دەکەن درۆ…
شاعیرێک تۆی نەناسیبێت، بە چ ڕوویەکەوە:
شیعر بۆ جوانان دەنووسێت؟!
کاتی ئەفسانە گەرانەوەکان تۆ نەببوویت.
چیرۆک دروستکەران نازانن تۆ کێی!
درۆ نەبێت چ شتێک پێنووسیان تیژ دەکاتەوە؟

تۆ نەبی چ ژنێک پێنووس خوێناوی دەکات؟
تۆ نەبی چ ژنێک خوێ بەسەر تێنووس دادەڕژێنێ؟
کەس هێندەی تۆ ئاڵۆزی دەخاتە ژیانی کەسێکی تر؟
کەس هێندەی تۆ کەسی تر فێری گریان دەکات؟
کەس هێندەی تۆ لۆچ درووست دەکات،
لەسەر ڕوخساری گەنج؟
دەمگوت ساڵانێک بوو پیر بووم، ساڵێکە گەنجم.
تەمەنت بۆ گەڕاندمەوە!
دەتەوێ پیریشم لێبستێنیتەوە،
بە ڕۆشتن هەر ئاوا بم، تا ئاوابوون؟
هەر چاوەڕوان بم؟
نەتگوت هەموو ناخۆشییەک خۆشی لە دوایە؟
ڕۆشتنیش گەڕانەوە؟
تۆ لە قسەکانت پەژیوان نابیت
من دڵنیام! دڵنیام
تۆ بەقەد یوسف ڕاستگۆی.
تۆ لە زولەیخاش عاشقتری!
تۆ هێندەی مەریەم پاکبووی.
چی کردیتی بەو کەسەی ئێستات؟
ئەگەر دەتزانی بێباکیت چ خیانەتێکە
لەو هەموو جوانییەتی دەکەی؛
دەگەڕایتەوە دیسان
لەسەر کورسییەکەی بەرامبەرم
تێر تێر سەیرت دەکردم!
بۆ هەمیشە دەستت دەگرتم!
تامردن بۆنت دەکردم!
ئەگەر دەتزانی ڕوخانی ڕۆشتن ڕوشێنەرە،
ئەگەر دەتزانی مانەوەت مان لە نەمانم دەگرێ،
هەرگیز وەڵامی هیچ پرسیارێکت جێنەدەهێشت
لە تاقیکردنەوەی ئەڤین.
پێش دیدارت کۆمەڵێک پرسیار و قسەم ئامادەکرد.
پرسیاری گرنگ بەسوود نازانم چیتریش! پرسیار دەربارەی:
کتێب و شیعر و فەلسەفە و
ماتماتیک و نازانم چیتریش!
پرسیار دەربارەی ژیان و مردن و خۆشەویستی
عەشق و خۆت و منداڵیت و نازانم چیتریش!
کە لەو دەرگا ئاسنینە شینەی کافێکە دەرکەوتیت:

زمانێکی لاڵ، جەستەیەکی وشک،
نیگایەکی هێمن، چاوێکی هیلاک
بیرم لە مەرگی خۆم پتر بە هیچ نەچوو!

ئەمە بوو عەشق و تراژیدییەکانی؟
ئەوە بوو مەرگ و ناخۆشییەکانی؟
هێندە بوو لەدەستدان و ئازارەکانی؟
بیرکردنت بیرم لەبیر دەباتەوە!
لەدەستدانت، دەستم پێ لەدەست دەدات.
ئەی ئۆقیانووسە ڕەشەکەی من.
پێنووسێکی بچکۆڵەم هەیە،
کاتی خۆی ناوی منت لەسەری هەڵکۆڵیبوو.
ئێستایش لامە، لەوکاتەوە دەگەمە هەر شوێنێک
ناوی خۆم و خۆت ناوی خۆت و خۆم،
دەنووسم:
لەسەر ئەو مێزەیش وام کردووە.
ئێستا بە بێبەزەییانە جێیدەهێڵیت.
حەزدەکا بشکێت، لەوەش بێباکیت؟

گوێچکەکانم تینوون، دەنگت ڕووبارە.
دووری مەخۆرەوە
قاچەکانم ڕێبواری هەمان ڕێگەی هاتنتن.
درەختی پرسیاری شەقامیان
لەسەر مەهەژێنە بە جێهێشتن.

ئێستایش کە ڕۆشتوویت
هەرچەند دوورتر کەویتەوە
عەترەکەت زیاتر بەرەو ناخم دێت.
تۆ بڵێیت بە جیاکردنەوەت لە ڕەحم
چەند سەدەم بوێت؟
دابڕان هیچ فەری کەس ناکات! شیوەن نەبێت!
تەنیایی کەس فەری هیچ ناکات! گریان نەبێت!
وتت تینووی زانستم، ڕۆشتن هیچت فەرناکات، تلانەوە نەبێ، لەدەست ویژدانت!
وا بڕیار بوو پێکەوەبوونمان
حیکایەتێکی درێژبێت
کۆتاییەکەی مردنی کەسێکمان بێت.
بۆچی بە زیندوویی خاڵی کۆتایی

ئەوەی ئەبێ بکرێ بە گۆڕانکاری.. سامانی وەستا بەکر

بیری دەسەڵاتی خەڵک و چاوەڕوانی خەڵک:

دەسەڵاتی کوردی باس لەوە ئەکات کە خەون و ئاواتی دەسەڵاتداران و خەڵک یەکە، بەڵام ئەمە دوورە لە ڕاستییەوە.

دەسەڵات خەونی خۆی لە دروستکردنی ئیمبراتۆرییەتێکی ئابوری و مەڵتی ملیارێری بنەماڵە و خێڵا کۆکردۆتەوە، بە پێچەوانەوەشەوە شکستی هێناوە لە بەدیهێنانی خەونی هاوڵاتیان لە بەختەوەری و خۆشگوزەرانی، بەهێزی ژێرخانی ئابوری کۆمەڵگا، فراوانی ڕووبەری ئازادی، دروستکردنی سیستمێکی زانستی و کۆمەڵگەیەکی زانست پەروەر، سەربەخۆی دادگا و سیستمی دادوەری. خەونی دەسەڵاتدارەکان کۆکردنەوەی زۆرترین سامان و بەجێهێشتنی کورسی دەسەڵاتە نەوە دوای نەوە، لەکاتێکا خەونی خەڵک خزمەتگوزاری و مافە بەرامبەر ئەرک.

بانێکەو دوو هەوا:

هاوڵاتی ئەبینێ دەسەڵاتداران مامەڵەی ئابوری زەبەلاح و هاوبەشی ئابوریان لەگەڵ ئەوەی پێیئەڵێن داگیرکارانی کوردستان لە عەرەب و تورک و فارس هەیە و هیزی لەوەرەگرن، ئیتر ئەمیش پێی ڕەوایە داوای مووچەخوراو دواکەوتووەکەی لە بەغا بکات، سیخوڕی بۆ تورک فارس بکات.

هاوکێشەکە بەمجۆرەیە کە هاوڵاتی پرسیاری لادروست ئەبێ و ئەپرسێ؟ بۆ حیزبەکان بۆ پۆست، پایە، پلە، پارە، بازرگانی، بەرژەوەندی تایبەت و بنەماڵە ڕوو لە بەغا "باغی داد" بکات کوردایەتییە، ئەی بۆ نەنگی و خیانەتە بۆ هاوڵاتی بۆ مووچە پاشکەوتکراو و بڕاوو نەیراوەکەی ڕوو لە هەمان باغی داد بکا، بەڵام بۆ دەسەڵاتداران شکۆو شانازی و کوردایەتی بێت؟ ئەبێ دەسەڵاتدارە خێلەکی و بنەماڵەکان وەڵامی ئەم پرسیارەی خەڵک بێنەوە پێش ئەوەی بە خائن و دژە هەرێم تاوانباریان بکەن، بەکوردییەکەی ئەوەی ماڵی لە شووشەبێ نابێ بەرد لەماڵی خەڵک بگرێ.

کۆیلەی برسی و کۆیلەی تێر:

مر□ق سگی بە هاوڵاتی کورد ئەسوتێ کە دوو ڕێگای ل□ بەردەما یە بۆ هەڵبژاردن، یان ئەبێ کۆیلەو تیربێت یان کۆیلە و برسی. دەسەڵاتی خۆما□□ی هاوڵاتیانی کۆیلە و سەرکوێر و برسی کردووە، خۆ ئەگەر ڕووش لە بەغا بکرێ کۆیلە و سەرکوێر و ژێردەستەی بێگانەئەبن بەڵام مووچە لەکاتی خۆیا وەرەگرن و لە برسێتی ڕزگارئەبن، دوو ڕێگاکە ئەوەیە یان ئەبێ سکی تێر و داگیرکاری هەڵبژێری یان دزوگیرفانبڕ و نیمچەسەر بەخۆی.

یەکێک لەهۆکارەکانی مر□ق ب□ هەوڵدان بۆ ئازادی، تێروپڕی و خۆشگوزەرانی کۆمەڵگەیە، لەڕێی ژێرخانێکی ئابوری کە دڵنیای بە ئەمڕۆ و سبەینێ دەستەبەربکات، بەڵام کاتێک ئەگاتە بەردەرگای ئازادی برسێتی و سکهەڵگوشین ئەچنئتەوە، سەرەنجام سڵ لەئازادی و چەمکاکانیشی ئەکاتەوە، ئەمە واقیعی ئەمڕۆی مرۆڤی کوردە بە بەراورد ب□ س□□د□ی پێشوو، کە هەمیشە لەگەڵ هەر هەوڵێک بۆ سەرکوتکردن و سڕینەوە، ئازادی خاڵی بنەڕەتی و کۆکەرەوەبووە، هەرئەوەش وایکرد ئەو هەموو هەوڵە بۆ سڕینەوەی نەتەوەی کورد بێئاکام و شکستخواردوو مایەوە، بەڵام مەخابن لە ئێستایا چیتر ئازادی ئەو خاڵە بنەڕەتی و کۆکەرەوەیە نییە کە ئەمەش ترسناکترین شتێکە لە مێژووا نەتەوەی کورد ڕووبەڕووی بووبێتەوە.

بەری ٣٢ ساڵ حوکمڕانی خۆماڵی:

سی و دوو ساڵی حوکمڕانی هۆز و بنەماڵەی سیاسی، جۆرە مرۆڤێکی دروستکردووە ل□ب□ری ئازادی بەدوای دڵنیای و پاشەڕۆژێکی □ونابگەڕێت. کارێکیان کردووە چیتر مرۆڤی کورد ئامادەنییە بۆ ئازادی و سەربەخۆی بچێتە جەنگەوە تاوەکو لە پێشا دڵنیانەبێت کە گەرەنتی ئابوری و دواڕۆژێکی □ونتر بۆ نەوەکانی دەستەبەرنەکا.

ئەوان کارێکیان کردووە کە خەڵکی بەدوای فریاد□س□کا بگەرێ، بێگوێیانە ئەوەی کە فریاد□س کێیە؟ ئەوان تەنها چاوڕێی هێزێکن بێت و لە دۆخە سەختە ئابوری و کۆمەڵایەتیە ڕزگاریانکات، جا ئەگەر هێزەکە ناخۆی بێت یان دەرەکی گرنگ نییە، بەڵکو ئەوەی گرنگە “کۆیلایەتیەکی سک برسی بگۆڕن بە کۆیلایەتیەکی سک تێر”، چونکوم گەشتوونەتە دووڕیانێک ئەگەر هێزەکە خۆماڵی و دزوگیرفانبڕ و تاڵانکەربێت یان داگیرکەر و بێگانەبێت، لە سی و دوو ساڵی ڕابردوو خراپترنابێت.

ئومێدی گۆڕانگاری:

لە ئێستایا ئومێدێک بەدی ناکرێ نەک بۆ گۆڕانکاری و دروست بوونی

ئۆپۆزسیۆن، بەڵکو هەر خودی کایەی سیاسی ڕۆژهەڵاتی ناوین بوارێکی وای تیانییە، هێزێک دروست بێت دووربێت لە خێزان، بنەماڵە، خێڵ، ئاین، تاکسالاری.

هەر بوونیاتی ئەم ناوچەیە وایە کە حیزب و سیاسەت و ئابوری لەلایەن هێز خێڵ و پیاوانی ئاین و بنەماڵە و خێزانەکانەوە بە حوکمی ئەو پێگەیەی کە هەیانە قۆرخئەکرێت، وەک موڵکی کەسی و خۆیی مامەڵەی پێوە ئەکرێت، لە چوارچێوەیەکی تەسکا قەتیس ئەبێ و بونیادێکی کۆنزەرڤاتیڤی نەگۆڕ دەست بەسەر کایەی حیزب و سیاسەت و ئابوریا ئەگرێ، گۆڕانکاریی لەچوارچێوەی بەرژەوەندی تەسکی خێڵ و خێزان و پیاوانی ئاینا نەبێ ڕوونایات، سەرەنجام کەی ئەو هێزە نوێیانەش کە دروست ئەبن لەو چوارچێوەیەیا ئەمێننەوە و پاش ماوەیەک حیزب و سیاسەت و ئابوری ئەبنەوە بە موڵکی خێڵ و خێزان، نمونەی ئەوەش ئەو حیزبانەن کە لەم ساڵانەی دواییا لە هەرێمی کوردستان دروست بوون و بەهەمان مۆدێلەکەی پارتی و یەکێتی خێزان و بنەماڵە و پیاوانی ئاینی خاوەندارێتی حیزبەکەن ئەگەرچی بەڕووکەشیش شتێکیتر بڵێن، بەکورتی فیوداڵیزم جەوهەری هێزەکانە.

هەڵەی کۆمەڵگە و ڕێگری لەگۆڕانکاری:

بە دەستنیشانکردنی هەڵە و چارەسەر، خەڵکی هەمیشە ڕێگا ئاسان و بەبەرپرسیاریەکە دیاریئەکا و هەڵەبژێرە، ڕاستەوخۆ تەنها ئەیبەستێتەوە بە هەڵەی سیاسیەکانەوە و هۆکارە سەرەکیەکەی لەبیرئەچێ کە ئەوە زادەی خودی کۆمەڵگە خۆیەتی.

لە چەند خاڵێکا بەشێک لەو هەڵانەی کۆمەڵگە ئەیانکا، جا بەئاگا یان بەبێ ئاگا ئاماژەی پێئەیەم:

کۆمەڵگایەک کە:

- هەر بەڕاستی نەک ئامادەنییە بۆ گۆڕانکاری بەڵکو سڵیشی لێئەکاتەوە.
- تا ئەم ساتەش چاوەڕێی هێزێکی دەرەکی یان فریادڕەسێکە بێت و گۆڕانی بۆ بخوڵقێنێ.
- تا ئێستاش ئامادەنییە بە قوڵی بیربکاتەوە و لەهۆکاری گرفتەکانا ڕۆچێ.
- ئامادەنییە لایەنی کەم دەستبەرداری خورافات و شەعوەزە بێت.
- ئامادەنییە زانست بە دەستکەوتی زانستی بەکاربهێنێ، بەڵکو تەنها وەک خزمەتگوزاری لەبێئەیەوانە.
- نەک ئامادەنییە بە داهێنان، بەڵکو زانکۆکانیش ئامادەنین و ڕێکا بەرایەتی زانستی ناکەن.

- تەنها بەکاربەرە و نەک دروستکەر.
- تەنها فێری وەرگرتنە و ئامادەی بەخشین نییە.
- زۆربەی هەرە زۆری هەڵگری بیرێکبن کە پڕە لە دژایەتی زانست، ئازادی، نوێگەرایەتی و عەقڵانییەت.
- بەدەستی خۆی درگای بەڕووی گۆڕانکاری جەوهەرییا داخستووە.
- ترسی لە ئەدەب، فەلسەفە، هونەر، فەرهەنگ و هەموو کاڵایەکی مرۆڤدەستی هەیە.
- دەستبەرداری پەروەردەی ڕەسەنی ناوخۆی ئەبێت و مناڵەکانی بەپارە ئەخاتە بەر خوێندن و پەروەردەی وڵاتانی هەرێمی داگیرکەر و دوژمن بە کورد و کوردستان.
- زۆرێک لە ڕۆشنبیرانی جاهیلبن و بڕوایان بە نادیار و خورافیات هەیە.
- ئاین و جەهالەت لێکجیانەکاتەوە.
- لە ڕۆژێکا گوێ لە بەرنامەی ڕادیۆیی بازرگانەکانی ئاین و تەماشاکەری تیڤی و سۆسیال مێدیای کەی بانگخواز و مەزهەب و ڕەوتە جیا و دژبەیەکی ئاینبازەکان بێت و سەر بە هەمووشیان بلەقێنێ، تێنەگا لەوەی کە ئەوانە بازرگانی ئاینن و ئیماندارێکی خۆپەرستن نەک خواپەرست.
- زۆربەی کات باس لە کتێب بکات بەڵام ئامادە نەبێت بیخوێنێتەوە.
- گەورە و بچوکی سیاسی بێت و هیچیش لە سیاسەت تێنەگا و هەمیشە لەو بوارەیا دۆڕابێت.
- نەوەکانی سەدەی ڕابردووی لە سەدەی ئێستای ئازادیخوازتر، دیموکراسیتر و مۆدێرنتربێت.
- ئامادە نەبێت پەروردەی ئاینی لە قوتابخانەو فێرگەکانا بگۆڕێ بە ڕەوشتی کۆمەڵایەتی.
- ئامادە نەبێت لەبری فێرکردنی زانست، پەروەردەی دروست و تەندروستی کۆمەڵایەتی و بنەماکانی دروست کردنی کۆمەڵگەیەکی تەندروست لە قۆناغەکانی سەرەتاییا بە مناڵەکان بڵێتەوە.
- ئامادە نەبێت لەبری تاقیکردنەوە و دەرنەچاندن، بەشێوەی کردار "پراکتیک" ڕێنماییە سەرەتاییەکانی ڕەوشتی مرۆڤ و ئاژەڵدۆستی فێری مناڵەکان بکات، ترسی دەرنەچوون و شکست لەناخیانا دەربهێنێ و نەوەیەکی دڵ پڕ لە خۆشەویستی و هاوکارییان لەبەرهەمبهێنێ لە پاڵ فێرکردن.
- لەبری چاندنی ڕق و تۆڵە لەناخیانا لەڕێی گێرانەوەی مێژووییەک کە مناڵەکان ئامادەنین بە وەرگرتنی، وانەکانی بەختەوەری خێزانیان فێرکرێ کە ئەبێتە بناغەی کۆمەڵگەیەکی

سەرکەوتوو و سەربەخۆ.

هەتا بەبوێرییەوە دەست بە گۆڕانکاری لە کەی ئەو کایانەی سەرەوە و لە بنەما کلتوری، ڕەوشت، فیکر، جومگە و ژیرخانا نەکریت نابێ چاوەڕوانی گۆڕانکاری بکرێت.
کەی توانرا گۆڕنکاری ڕاستەقینە و بێ لەمپەڕە لەو کایانەیا بکرێت ئەوا ئەکرێت گۆڕانکاری سیاسی بێتە کایەوە، واتا سیاسەتی زانستی و زانستی سیاسەت جێگای ململامنیی حیزبی و سیاسەتی خێڵ و خێزان بگرێتەوە.
لەبری بیری شۆڕشی چەکداری و ململانێی نائەقڵانی حیزبی درێژخایەنی پڕ لە کەت و بەند و نشێو و بێ ئەنجام، تەنها ڕێگا ئەوەیە بەم ڕێگا کورت و ئەقڵانییەیا بگەینە ئەنجام، ئەنجامێک کە زیاتر لە ٤٠٠٠ ساڵە کورد پێینەگەشتووە.

چونکە تورکی تەرانی کورد وەک مرۆق نابینە، فارسەکان کورد وەک هۆزێک لە نەتەوەی فارس ئەبینن، عەقلیەتی عەرەب جا سوننە بێت یان شیعە سەر بە ئایدۆلۆژیای مارکسی بێت یان لیبڕالی ، ئایدۆلۆژیای ئیسلامی بیت یان نەتەوەیی ، هەمان ئەو عەقلە بەدەویەیە کە لەبن دەوار و ساراکان هەیبوو و دریژ بەتەوە بە ئێستا ، عەقلەکە بڕوای بە مافی بەرانبەر نیە ، بڕوای بە دەستوور و یاساکان نیە و مەنەستەتی لەڕێی بەناو برایەتی و ئاینەوە لەخاک بەبەشکا.

سامانی وەستا بەکر
٢٠٢٣-٩-٢٤
سوید-ستۆکهۆڵم

بەبێ جیاوازیی.. شیعری نەوزاد بەندی

هەموومان گریانە قەرزارین ..

هەموومان بارانە قەرزارمانە

★ ★ ★

جاران ماسیحە و عەلاگەی خۆش نەبوون ،

کۆچی شار زۆر پاکتر بوو ..

★ ★ ★

جاران کرێکارە ، پۆلیسە ،

حەوت کوڕ و سێ کچی ،

لە سەرەتاییەوە تا زانکۆیان تەواو ئەکرد بە خۆڕایی ..

هەرکەسێ ئەچووە نەخۆشخانە ،

بە پێنجا فلس ،

پزیشکی پسپۆڕ ئەیبینی ..

فەحسی خوێن و

سێ چوار دەرمانی وەرئەگرت ..

شتێ نەبوو بە ناوی خوێندنی ئەهلی ..

شتێ نەبوو ناوی خەستەخانەی ئەهلی ..

ئەوسا ووڵات هی هەمووان بوو ..

مافیاکانیش لە سیخوڕخانەکانی ئەو دیو سنوور ..

خەیان ئەلەسایەوە و

چەندیان ئەکرد

نەئەگەیشتە ئاوایی

دەنگی لوورە لوور

★ ★ ★

جاران زەرینە تەنها لە بەنەکاندا گەشتیان ئەخوارد ،

بەڵام شار پڕ پڕ بوو لە شێر ..

★ ★ ★

جاران تاک و تەرا قوتابخانە هەبوو ،

بەڵام ڕۆشنبیری وامان تیا هەڵئەکەوت ،

بێگانەیش دەستی بۆ ئەگرت بە سنگەوە ..

★ ★ ★

جاران بازاڕی دۆلار و عەلوە و پێشانگای نێو دەوڵەتیی نەبوون ،

کەچی هیچ کەسێ پارە پەرست و

برسی و چاوچنۆک نەبوو ..

★ ★ ★

جاران یەک حیزبی نیشتمانی و ئاینییمان نەبوو ،

بەڵام خەڵکی ئەوەندە نیشتمانپەروەر بوو

ئەوەندە ئاین پەروەر بوو ،

نەبووە و نا بێتەوە ..

★ ★ ★

جاران بە دەگمەن کۆشکێکت ئەبینی ،

بەڵام کەسێکت نەئەبینی بکڕوزێتەوە ..

هەمووان شایان بە سەپان ڕا نەدەگرت ..

★ ★ ★

جاران دەرسی دینی و .. توێژەری کۆمەڵایەتی و .. توێژەری دەروونیی نەبوون ،

بەڵام هیچ کێشەیەکی دینی و

هیچ کێشەیەکی کۆمەڵایەتی و

هیچ کێشەیەکی دەروونیت نەدەبینی ..

★ ★ ★

جاران خەڵک لە کانی و ڕووبار و مەرکانە ئاویان ئەخواردەوە ،

کەچی نە شێرپەنجەی گەدە هەبوو ..

نە کیسە ئاوییەکان ..

نە ئێچ پایلۆری ..

نە ئەنتامیبا ..

نە جیاردیا ..

نە ئێچ نانا ..

★ ★ ★

جاران لەو شارەدا تەنها دوو دەرمانخانە هەبوون ،

کەچی بە دەگمەن نەخۆشێکت ئەدی …

★ ★ ★

جاران ئەو شارە ،

سێ چوار ئوتومبێلی تێدا بوو ،

کەچی هیچ کەسێ لە دەوام دوا نەئەکەوت ..

هەمووان پێش خۆر ئاوا بوون ئەگەیشتنە ماڵەوە ..

★ ★ ★

جاران دوو چایخانە لەو شارەدا هەبوون ،

کەچی خەڵکی ،

بە بێ جیاوازی ،

تێر چا و

تـێر تاوڵە و

تـێر دۆمینـە بوون ..

★ ★ ★

جاران تاک و تـەرا کوردێک

ئەڕۆی بـۆ هەندەران ،

لـەو سەرەوە پـڕۆفیسۆرێ ئەگەڕا یـەوە ..

★ ★ ★

جاران ئەچوویـتـە بـەر دەرگای هەر ماڵێ ،

پـێش خا نـەخوێ ،

بـۆنی ڕەیحانـە و

مێخەک و

گوڵەباخ ،

فەرموویان لـێ ئەکردی …

★ ★ ★

کەچی ئێستا ،

ئەم دەسەڵا تـە بـێ ڕەوشتـە ..

ئەڵێ جاران ئێوە کۆیـلـە بوون ،

ئێمە بووین ئاخوڕی ئازادیمان

کردە ملتان ..

خەڵکی ئێران دەسەڵاتی دیکتاتۆری دەڕووخێنن!.. عەبدولڕەحمان گەورکی

لە سەروبەندی ساڵڕۆژی راپەڕینی خەڵکی ئێران لە دژی دیکتاتۆریەت!
عەبدولڕەحمان گەورکی، نووسەر و شرۆڤەکاری سیاسی

لە سەروبەندی ساڵڕۆژی راپەڕینی ئەمجارەدا، خەڵکی ئێران خۆیان بۆ راپەڕینێکی گەورەتر لە دژی دەسەڵاتی دیکتاتۆری مەزهەبی ئامادە کردووە. لە بەرانبەردا، دەسەڵاتیش، جگە لە زیادکردنی سەرکوت و درێژەدان بە پێشێلکارییەکانی مافی مرۆڤ لە ئێران و پیلانگێڕی لە دژی هێزی رووخێنەر لە ئاستی جیهانیدا، بە باجدانی شاراوە و ئاشکرا بە زلهێزانی سازشکاری جیهان و دەوڵەتانی ناوچەکە، دەیەوێت خۆی لە "دادپەروەری" و "چارەنووس" بشارێتەوە و لە دەسەڵاتدا بمێنێتەوە!
ئایا دەسەڵاتی ئایینی لە ئێران دەتوانێت لەسەر پێ بمێنێتەوە یان دەڕووخێنرێت؟ ئەگەر بکەوێت، کەی و چۆن؟
چاوخشانێک بەسەر دەستکەوتەکانی راپەڕین یەکساڵەی رابردوو!
لە سەروبەندی ساڵیادی دەستپێکی ئەو راپەڕینەداین کە بە شەهیدکردنی مەهسا ئەمینی (ژینا) لە رۆژی 25ی خەرمانانی ٢٠٢٢ لە تاران دەستی پێکرد. لە ژێر رۆشنایی پێشهاتەکانی ساڵەی رابردوودا، چەندین راستی بنەڕەتی سەبارەت بە ئێران سەلمێنران:
دەسەڵاتی ئێران دیکتاتۆری و ناشەرعییە و خەڵک نایەوێت. هەربۆیە خواستی سەرەکیی خەڵکی ئێران رووخاندنی دەسەڵاتی دیکتاتۆرییە و دەیانەوێت دەسەڵاتێکی نیشتمانی و جەماوەری و دێمۆکراتیک دابمەزرێت.
• سەردەم گۆڕاوە و بوون و مانەوەی دیکتاتۆرییەت لە ئێران کەوتۆتە مەترسییەوە و دەسەڵاتی دیکتاتۆری ناچارە کۆتایی خۆی قبووڵ بکات.
ئەم دەسەڵاتە دیکتاتۆرییە لە لاوازترین دۆخی خۆیدایە و دواقۆناغی ئەم دەسەڵاتە، لە لایەن خەڵکی ئێران و گەلانی جیهانەوە پشت راست کراوەتەوە و هەموو لایەک کۆدەنگن لەسەر رووخاندنی ئەم دەسەڵاتە!
• بارودۆخی ئێران هەرگیز ناگەڕێتەوە بۆ رابردوو و هەر سیستەمێکی دیکتاتۆری لەلایەن خەڵکی ئێرانەوە بە نەفرەت کراوە. هەروەک چۆن خەڵکی ئێران (دەسەڵاتی دیکتاتۆریی شا)یان رووخاند، ئێستا لە رووخاندنی دەسەلاتی دیکتاتۆری ویلایەتی فەقیهی نزیک بوونەتەوە و

ھەموو لایەک کۆکن لەسەر سەرکەوتنی گەل بەسەر دیکتاتۆری□تدا.

• سازان لەگەڵ دیکتاتۆری□ت لە ئێران گەیشتووەتە کۆتایی و بەدیلە دەستکردەکانی سەر بە ئەم و ئەو!، یەک لە دوای یەک شکستیان ھێناوە و ھەر تیروپشکێکی نوێ لەم بوارەدا ھەر لە ئێستاوە مەحکوومە بە شکست. خەڵکی ئێران چیتر سیستەمێکی دیکتاتۆری و بە تایبەت لە ژێر ناوی (پاشایەتی) یان (مەزھەبی) یان پێ قبووڵ ناکرێت و رەتی دەکەنەوە!

• ئەوانەی بە درۆ لافی شۆڕش و راپەڕینیان لێدەدا و ھەلپەرستان و مشەخۆرانی جۆراوجۆر، کە لە “گۆڕەپانی سیاسی”دا وەک روووەکی بەھار سەوز ببوون، بە خێرایی لە گۆڕەپانەکەدا ون بوون و نەمان!

• بەدیلی دیکتاتۆری□ت بە گشتی و بەدیلی دەسەڵاتی دیکتاتۆری□تی ئایینی بە تایبەتی، ئەو ھێزەیە کە “رێکخراو” و “جەنگاوەرە” و لە گۆڕەپانی جەنگ و رووبەڕووبوونەوەکاندا ئامادەیە و خاوەن رەگ و ریشەیە لە ناو کۆمەڵگەی ئێراندا. بەدیلێکی لەو شێوەیە لە لایەن زۆرینەی خەڵکی ئێران و کۆمەڵگەی نێودەوڵەتییەوە پشتیوانی دەکرێت و داواکاری و دروشمەکانیشی، نەک داواکاری لە دەسەڵاتی دیکتاتۆری□ت، بەڵکو رووخاندنی دیکتاتۆری□تە بە ھەموو باڵ و بۆندەکانیەوە. ھێزێک کە باوەڕی پتەوی ھەیە بە سیستەمی “کۆماری”، “دیموکراسی”، “پلۆرالیزم” و “فرەچەشنی” و خاوەن پێشینەیەکی روون و حاشاھەڵنەگرە لە بەرەنگاربوونەوەی دیکتاتۆری□ت.

• بە لەبەرچاوگرتنی چوار دەیەی رابردوو و بەتایبەتی یەک ساڵی رابردوو، ھیچ بەدیلێکی جددی و راستەقینە نەبووە و نیە لە بەرانبەر “ئەڵتەرناتیقی دێموکراتیکی ئەنجوومەنی نیشتمانیی موقاومەتی ئێران” بەرانبەر بە “دەسەڵاتی دیکتاتۆری□ت” لە ئێراندا. ئەم ئەڵتەرناتیق□ ب□ دروشمی “راپەڕین بۆ رووخاندن” و “مەرگ بۆ ئەسڵی ویلایەتی فەقیھی” و “ڕووخاندنی دیکتاتۆری□ت” و “نا بۆ شا و نا بۆ ئاخوند”، نەک ھەر دێرینترین ھاوپەیمانیی سیاسی□ لە مێژووی ئێراندا، بەڵکۆ ھەروەھا، ئاڵاھەڵگری “ئازادی و سەربەخۆیی”شە لە ئێران. دروشمەکانیتری یەکساڵی رابردوو، نەک ناتەواو و ناڕوون بوون، بەڵکو تەنانەت ھەندێکیان لەلایەن بەشێک لە پاشماوەکانی دیکتاتۆری□تی شا و دیکتاتۆری□ی مەزھەبییەوە بە ھەند وەرگیراون!

• “تاکە نەخش□□گای مومکین” و تاکە رێگەی گەیشتن بە سەرکەوتن و دامەزراندنی دەسەڵاتێکی نیشتمانی و جەماوەری و دیموکراتیک و جێی پەسندی خەڵکی ئێران، “درێژەدان و گڕدانی راپەڕین”ە لە پێناو رووخاندنی دیکتاتۆری□ت لە ئێران و لەوانە، بە ئامانجگرتنی ھێزە سەرکوتکەرەکانی دیکتاتۆری□ت لە ھەموو ناوچەکانی ئێران. ھەرجۆرە

شێواندن و شلبوونەوە و ماندووبوون لەم ئاراستەیەدا، دەتوانێ دەرفەت و وزە بەخش بێت بە دەسەڵاتی دیکتاتۆری، کە هەناسەی بێتەوە بەر خۆی و (کات) بۆ مانەوەی خۆی بکڕێت.

• وە دوایین و گرینگترین دەستکەوتیش ئەوەیە کە، "دەسەڵاتی گەل" زۆر باڵاتر و بەهێزترە لە "دەسەڵاتی دیکتاتۆرییەت". واتا ئەو هێزەی کە بتوانێت بە هەتاهەتایە کۆتایی بە دیکتاتۆرییەت لە ئێران و ناوچەکە بهێنێت و ڕێگاکە بەڕووی سازان و لایەنگرانی دەرەکیی دیکتاتۆرییەت لە ئێراندا دابخات و، ڕێگا بە "ئێران ئازادی دواڕۆژ" خۆش بکات. ئەو هێزەی کە دەتوانێ ریزەکانی خەباتکارانی سیاسی لە دژی بەرەی دیکتاتۆر بەهێز بکات و لە لادان و خاوبوونەوە بیانپارێزێت و خۆیشی، هەڵقوڵاوی یەکڕیزی و هاوخەباتی بێت بە هەموو چین و توێژە جیاجیاکانی خەڵک، بە هەموو ئاڕاستەیەکی سیاسی، ئایینی و نەتەوەیی جیاوازەوە.

ئازادی بە تێچوو و فیداکاری نایەتە دی. هیچ خاکێک بە بێ نرخ و بە بێ تێچوو و خەبات ڕزگار نابێت. هەربۆیە هیچ دڵۆپێکی خوێن بەفیڕۆ نەچووە و بەفیڕۆ ناچێت و نابێ ڕێگە بدرێت بە فیڕۆ بچێت. باشترین و شایستەترین هەنگاوی وەفاداری بە خوێنی شەهیدان، درێژەپێدانی ڕێبازەکەیان و گرتنەبەری ڕێگا و ئامانجی واڵایانە. دەبێ ئەو ئاڵایەی بە خوێن هەڵیاندا، بە شەکاوەیی بپارێزرێت و ترس نەبێت لە ڕێگای چەوت و دژوار. ڕزگارکردنی ئێران لە دیکتاتۆرییەت بە تەواوی لە بەردەستدایە!

تێڕوانینێک بە ئەمڕۆ و نەخشەی ڕێگای داهاتووی ئێران!

ئێستا لە سەروبەندی یەکەمین ساڵڕۆژی راپەڕینی قارەمانانەی خەڵکی ئێران لە دژی دیکتاتۆرییەت، شاهیدی شەپۆلێکیتری هەوڵەکانی دوژمنانی خەڵکی ئێرانین. دەسەڵاتی دیکتاتۆری مەزهەبی بە هاوکاریی لایەنگرانی و پاشماوەکانی دەسەڵاتی دیکتاتۆری پێشوو، دەیەوێت خۆی بە براوەی گۆڕەپانەکە نیشان بدات و وابنوێنێت کە "ڕاپەڕینی گەل" شکستی هێناوە و کۆتایی پێهاتووە. بۆ ئەم مەبەستە لە ناوخۆی ئێران، شەپۆلی گرتن و لەسێدارەدان و سەرکوت و ئەشکەنجەدان و، دەرەوەی ئێرانیش، سات و سەودای پشت پەردەی لەگەڵ لایەنە نێودەوڵەتییەکان چڕتر کردووە و لە هەمانکاتدا و لە ساڵیادی دەسپێکی راپەڕیندا، رێگەی خۆش کردووە بە هەڵبەز و دابەزی کرێگرتە و دەست و پێوەندەکانی کۆنەپەرستی و کۆلۆنیالیزم و، بەمجۆرە پاشخانێکی بە دیمەنەکە درووست کردووە.

بەڵام سەرباری ئەمانە، خەڵکی ئێران پێداگرە لەسەر درێژەدان بە خەبات و رووخاندنی دەسەڵاتی دیکتاتۆریی لە ئێران. وەک رووبەڕووبوونەوەیەک لە پێناو گەیشتن بە ڕزگاری. نەک هەر لە ئێران

و بۆ ئێران، بەڵکو مۆدێلێکە بۆ خەڵکانیتر. کەوایە راپەڕین لە پێناو رووخاندنی دیکتاتۆری□□ت لە ئێران بەردەوامە. خەڵکی ئێران تاکە رێگای بەرەو پێشەوەچوونیان، لەوەدا دۆزیوەتەوە کە بەردەوام بن لە راپەڕین و توندترکردنی هەوڵەکانیان. خەڵکی ئێران نیشانیان داوە کە توانست و پوتانیسیەلی ئەوەیان هەیە. هەربۆیە بە کەمتر لە رووخاندنی دیکتاتۆری□□ت، بە هیچ شتێکێتر رازی نەبوون و نابن و بە ئیرادەن و لەسەر داواکاری□□ک□یان چەقبەستوون!

دیکتاتۆری□□ت و دژایەتیکردنی بەدیلی جەماوەری!

بەپێچەوانەی بانگەش□ی ناوی نا و بازنەی فیکریی هەندێک لە ئۆپۆزیسیۆنی ئێرانیدا، بە لای دەسەڵاتی دیکتاتۆریی مەزهەبییەوە شاراوە نییە کە هەڕەشەی سەرەکی لەسەر مانەوەی دیکتاتۆری□□ت لە ئێران، "ئەنجومەنی نیشتمانیی موقاومەتی ئێران"ە کە سازمانی موجاهدینی خەلقی ئێران هێزی سەرەکییە تیایدا. ئەمەش هۆکارێکە بۆ ئەوەی ئەم دەسەڵاتە، هەمیشە بە دوای ئەوەوە بووە کە بە شێوازی جۆراوجۆر، بە سات و سەودا لەگەڵ لایەنانی زلهێزی نێودەوڵەتی و بە تەرخانکردنی تێچوویی□کی زۆر، هەر چۆنێک بێت پێش بەم "هێزە رووخێنەرە" سەرەکییە بگرێت و لە جووڵەی بخات، بۆ کڕینی "کات" بە مەبەستی لەسەر پێ مانەوەی دەسەڵات.

بەدیلێکی دیموکراتیک و جەماوەری!

هەرچەند کە چالاکی نێودەوڵەتی و هەبوونی پەیوەندی دیپلۆماتیک لە دەرەوەی ئێران، هەر لە سەرەتاوە بۆ موقاومەتی ئێران زۆر گرنگ بووە، بەڵام هەرگیز جێگرەوەی چالاکییەکانی هێزەکانی موقاومەت لە "ناوخۆی وڵات" نەبووە و ناتوانێت کە ببێت! هەر لەبەر ئەمەشە کە دیارترین تایبەتمەندی موقاومەتی ئێران لە چاو هێزەکانیتر، هەبوونی چالاکانە و بەرفراوانیەتی لە ناو خەڵک و لە ناو شارەکانی ئێراندا. بە واتایەکیتر، توانیویەتی رۆڵی بەرچاو و بێ بەدیلی خۆی لە راپەڕینە جەماوەرییەکانی رابردوو و بەتایبەتی لەم راپەڕینەی ئێستادا، کە لە ٢٥ی خەرمانانی ساڵی رابردوو (١٦ی سێپتامبەری ٢٠٢٢)وە دەستی پێکردووە، نیشان بدات و راپەڕینەکە لە چوارچێوەی راستەقینەی خۆیدا پێش بخات.

موقاومەتی ئێران، بە خاوەنداری□تیی "ئۆرگانی بەکۆمەڵی سەرکردایەتیی راپەڕین" و "هێڵی دیپلۆماسیی ش□ش□گ□□انە"، جگە لە پوچەڵکردنەوەی هەوڵەکانی هەر دوو لایەنی (دەسەڵاتی دیکتاتۆریی ئاخوندی) و (پاشماوەکانی دەسەڵاتی دیکتاتۆریی شا)، بۆ پەراوێزخستنی موقاومەت و کپ کردنی راپەڕینی گەل، توانیویەتی دروشمی لادەرانە و گوماناوی و ناتەواوی هەندێک کۆڕ و کۆمەڵانی کۆنەپەرستان و کۆلۆنیالیستەکان ریسوا بکات و، خواستی سەرەکیی

خەڵکی ئێران بپارێزێت کە بریتییە لە رووخاندنی دیکتاتۆرییەت لە ئێران و بەم شێوەیە، پاڵنەری جیهانی هێنایە سەر خەت بۆ پشتیوانیکردن لە راپەڕینی گەل و موقاومەتی ئێران لە دژی دیکتاتۆرییەت.

موقاومەتی ئێران لەو باو□□دایە کە ئەم راپەڕینەی ئێستاکە، ئەگەرچی تازەترین هەڵکشانە لە زنجیرە راپەڕینەکانی دژە دیکتاتۆرییەت لە ئێران، بەڵام لە راستیدا بەرهەمی راپەڕینەکانیتری چوار دەیەی رابردووی ئێرانە و تێچوویەکی زۆری هەڵگرتووە بۆ گەل و موقاومەتی گەل. بە تایبەتی پێویستە ئاماژە بە کۆمەڵکوژییەکەی ساڵی 1367 (1988) بکرێت کە زیاتر لە ٣٠ هەزار زیندانی سیاسی، بە فەتوای خومەینی و لەسەر دەستی کەسانی وەک ئیبراهیم رەئیسی (سەرۆکی ئێستای رژێمی ئێران) کۆمەڵکوژ کران و دوای□دوای ئەم تاوانەیش، بزووتنەوەی دادخوازی راگەیاندرا بۆ خوێنی ئەم شەهیدانە لەلایەن رێبەری موقاومەت، بەڕێز مەسعود رەجەوی□وە.

بزووتنەوەی دادخوازی

مەسعوود رەجەوی هەر لە سەرەتای ئەم کۆمەڵکوژییەدا، شەپۆلێکی بەرێخست بۆ هەڵوێستەکردن و ئاشکراکردنی تاوانەکانی رژێم و دادخوازیی خوێنی شەهیدان لە ناوخۆ و دەرەوەی ئێران و بە ناردنی چەندین نامە و تەلەگرام بۆ ئەمیندار ی گشتیی نەتەوە یەکگرتووەکان، زانیارییەکی زۆری لەسەر ئەم کۆمەڵکوژییە خستەڕوو.

لە هاوینی ساڵی 2016 خانمی مریەم رەجەوی، لە پەیامێکدا، دەربارەی بزووتنەوەی دادخوازیی خوێنی شەهیدانی کۆمەڵکوژکراوی ساڵی 1367 (1988) وتی: "بزووتنەوەی دادخوازی، لێپێچینەوە لە دەسەڵاتی ویلایەتی فەقیهی لەسەر هەموو نهێنییە شاراوەکانی ئەم کۆمەڵکوژییە". خانمی رەجەوی لەم دوایان□دا راگ□یاند: "تێپەڕبوونی ٣٥ ساڵ بەسەر ئەو تاوانە گەورەیەدا و شاردنەوە یان لەناوبردنی گۆڕی قوربانییەکانی ئەم کۆمەڵکوژییە لە لایەن رژێمی دەسەڵاتدارەوە، نەیتوانی وا بکات ئەو قارەمانانە فەرامۆش بکرێن. کاتی ئەوە هاتووە بە هۆی تاوانی دژ بە مرۆڤایەتی، کۆتایی بە پارێزبەندی ٤٠ ساڵەی سەرانی رژێمی ئاخوندی بهێنرێت. دەبێ خامنەیی، رەئیسی، ئێژەیی، و فەرماندەرانی کوشتاری لاوانی ئێران لە راپەڕینەکاندا و بە تایبەتی فەرماندەرانی سوپای پاسداران، لە دادگایەکی نێودەوڵەتیدا سزا بدرێن".

خانمی مریەم رەجەوی هەروەها راگ□یاند: بزووتنەوەی دادخوازی، بزووتنەوەیەکە کە تیایدا، خوێنی شەهیدانی 1367 (1988)، ١٥٠٠ شەهیدی راپەڕینی 1398 و ٧٥٠ شەهیدی راپەڕینی ١٤٠١ بەردەوام لە

جەش و خرۆشدایە و خەڵک هان دەدات بە بەرخۆدان و راپەڕین و رووبەڕووبوونەوەی دیکتاتۆرییەت، کە تا رووخاندنی رژێمی ئاخوندی بەردەوام دەبێت".

تاکە رێگا!

خەڵکی ئێران بە کردەیی گەیشتوونەتە ئەو راستییە کە دەخەکە هەرگیز ناگەڕێتەوە بۆ رابردوو و سەرکەوتن لە درێژەدانە بە راپەڕین و بەرەوپێشەوەچوون بۆ رووخاندنی دەسەڵات. هەر سستی و وەستانێک، دیکتاتۆرییەت لە ئێران هارتر و دڕندەتر دەکات. بۆیە رەمزی خێراکردنی بزووتنەوەکە و گەیشتن بە سەرکەوتن، بەرەنگاربوونەوەی زیاترە لە دژی دیکتاتۆرییەت.

کۆنەپەرستی و کۆلۆنیالیزم!

کۆنەپەرستی و کۆلۆنیالیزم دەیانەوێت بازنەی بابەتەکانی پەیوەست بە ئێران لە نێوان خۆیاندا رابگرن و هیچ بژاردەیەک بۆ گەل و موقاوەمەتی ئێران نەهێڵنەوە. ئەمە وێنەیەکە لە ماوەی پێنج دەیەی رابردوودا زۆر جار بینیومانە. ئەگینا دەبوو زۆرجار کەیسی رژێمە دیکتاتۆرییەکان لە ئێران دابخرابا و دەسەڵاتیکی نیشتمانی، جەماوەری و دێموکراتیک لە ئێران دامەزرابا.

هەر لە گەڕاندنەوەی خومەینی بۆ ئێران، تا سەرکوتکردنی ئازادییەکان و کۆمەڵکوژکردنی ئازادیخوازان و رێگەخۆشکردن بۆ هێنانەسەرکاری خومەینی لە ئێران.

هەر لە بێدەنگبوون و بێهەڵوێستی لەدژی دڕندەیی و شەڕخوازییەکانی خومەینی لە ناوچەکە، تا ئاگربەستی دەستکرد و رواڵەتی لە ژێر ناوی بڕیارنامەی ٥٩٨ لە ساڵی ١٣٦٧ (1988).

هەر لە چاوپۆشیکردن لە کۆمەڵکوژیی زیندانیانی سیاسی لە هەمان ساڵدا لە لایەن خومەینی و دەسەڵاتی قەزایی ویلایەتی فەقیهیەوە، تا دەگاتە سات و سەودای ئابوری و مامەڵەکردنی بەشەرمانە لەگەڵ ئەم دیکتاتۆرییەتە لە چوار دەیەی رابردوودا.

هەر لە ناوزەدکردنی تیرۆریستی موقاوەمەتی ئێران لە وڵاتانی جیهان، تا گەمارۆدان و کۆمەڵکوژکردنی موجاهدینی خەلق لە ئەشرەف (لە عێراق) و پشتگوێخستنی تاوانەکانی رژێمی ئێران و لایەنە تیرۆریستییەکانی ئەم رژێمە لە عێراق لە دژی موقاوەمەتی ئێران.

هەر لە پشتگوێخستنی کارنامەی قورسی رژێمی ئێران لە بواری پێشێلکارییە زەقەکانی مافەکانی مرۆڤ و پەرەپێدانی تیرۆر و دەستوەردان لە کاروباری وڵاتانی ناوچەکە، تا کردەوەکانی ئەمدواییانەی رژیم لە سەردەمی راپەڕینی گەل بە بێدەنگکردنی راپەڕینی و داتاشینی بەدیل! لە پەناو سەپاندنی جۆرێکیتری دیکتاتۆرییەت بەسەر خەڵکی ئێراندا، بە رێگەی پاشماوەکانی

دیکتاتۆرییەتی پێشوو (شا) و بە مەبەستی کاڵکردنەوەی جەنگە و پێگەی موقاوەمەتی ئێران و (ئۆرگانی سەرکردایەتی راپەڕین) و پەراوێزخستنی تاکە ئەڵتەرناتیڤی دیموکراتیک و جەماوەری و، بەڕێخستنی شەپۆلی بەهێزی پڕوپاگەندە و سانسۆر لە دژی موقاوەمەتی ئێران، لەژێر ناوی درۆزنانە و بە بنەمای (دادوەری) و (یاسا) لە وڵاتانی ئەوروپا و...!
هەر لەبەر ئەمەشە کە موقاوەمەتی ئێران چەندین جار رایگەیاندووە کە ئەمە هەرگیز چاومان نەبڕیوەتە کەسێک بێت و دیکتاتۆرییەت لە ئێرانمان بۆ بڕوخێنێت. داواکاری ئەمە وەک موقاوەمەتی ئێران ئەوە بووە بە ئەستایشەوە کە، هاوکاریی دیکتاتۆرییەت مەکەن بە مانەوەی لە دەسەڵات! رووخاندنی ئەم رژێمە، ئەرک و کاری گەل و موقاوەمەتی ئێرانە!

دوا وشە!
کلیلی رووخاندنی دیکتاتۆرییەت و دامەزراندنی دەسەڵاتیکی نیشتمانی، جەماوەری و دێموکراتیک لە ئێران لە دەستی خەڵکی ئێراندایە. کۆنەپەرستی و کۆلۆنیالیزم بە دژایەتیکردنی داخوازییەکانی گەل، بە پێچەوانی کردەی رواڵەتی و درۆزنانەیان، هەمیشە یەکڕیز و یەکگرتوو و هاوکاری یەکتر بوون. هەربۆیە هێز و لایەنە سیاسیەکانی کۆمەڵگای ئێران، بە خوێندنەوە و تێگەیشتنێکی راست و دروست لەم پرسەدا، پێویستە بەربەستەکان تێپەڕێنن و بە بینینی راستییەکان یەکڕیزی و هاوکاری لەگەڵ یەکتر نیشان بدەن و، لە کۆسپ و دژوارییەکانی رێگاکە نەترسن. راستییەکان زۆر لەوە دڕەقتر و سەختترن کە هێز و لایەنەکان لە پشت بەربەستەکاندا سەنگەر لە یەکتر بگرن و کات بە فیڕۆ بدەن. چونکە راستییەکان رەحم بە هیچ هێزێک ناکەن!

لە مانگە شەودا.. چرە زەند

بیرمە کاتێک منداڵ بووم، دەچوومە حەوشەی ماڵەوە و سەیری ئاسمانم دەکرد. لە حەوشە گەورە جوانەکەی ماڵەوە لە ژێر تیشکی مانگدا، زۆرجار لەسەر چیمەنەکە پاڵدەکەوتم بە بینینی جوانی ئاسمان.

ئەستێرەکانم دەبژارد لە سەرەتا بۆ کۆتایی. لە هەژماری ئەستێرەکاندا وون دەبووم، لەم تەک دەچوو، بۆیە دیسانەوە دەستم دەکردەوە بە ژماردن. لە سەرەتاوە بۆ کۆتایی، لە یەکەم ئەستێرەی نزیک لە مانگ و دواتر ئەو ئەستێرەیەی کە لە ئاسمانی دوور لە مانگەوە دەمبینمی، کاتە مانگ دوورتر دەکەوتەوە بەرەو ناوەڕاستی ئاسمان لە گەردوونە جوانەدا جۆڵەی ئەستێرەکان بەردەوام لە سەمایەک دەچوو سەرنجی ڕادەکێشام. هەندێ جار ئەستێرەیەک دەردرەوشایەوە، لەپڕ دەکشا، ڕووناکییەکی درێژی لە پشت خۆیەوە نیشان دەدا.

لەو کاتەدا، ڕام دەکردە لای باوکم و پرسیارم لە جوڵەی ئەستێرەکە دەکرد. باوکم بە زانست و حیکمەتی خۆی، بۆی ڕووندەکردمەوە کە ئەم ئەستێرەیە دەتوانێت ژیانی کەسێکی گرنگ بێت، ئەو کەسەی کە خزمەتی میللەتەکەی دەکات؛ لە کۆتایی ژیانیدا، ڕۆحی دەمێنێتەوە بەرەو ئاسمان هەڵدەکشێ، بەرهەمەکانی درێژ دانە بە نەمری هەروەک ئەستێرەکە نمایشت دەکات، کارەکانی ڕووناکی بەدەوروبەر دەبەخشێ. ڕوونکردنەوەکەی باوکمم زۆر لا پەسەند بوو ئەو زۆربە خۆشەویستی لەی دەدوا خەیاڵمی فراوان دەکرد. لە هزرو فکرمدا ئاواتم دەخواست کە یەکێک بم لە ئەستێرەکان و بە جوانی کشانی ئەستێرە لە تیشکی مانگدا بڕۆم.

مانگ بەردەوام دەبوو لە بەخشی جوانییەکەی، مانگە شەو جوانی نیشان دەدات کە ئیلهام بەخشە بەم. من لە هزرمدا وێنەی شاخێک، ڕووبارێک، ڕووخساری مرۆڤێک، نەخشەی جیهان وچەندین وێنەی دیکەم لە خەیاڵدا دەنەخشاند لە مانگدا، لە هەر گۆشە نیگایەکی ئاسماندا جوانییەکم بەدی دەکرد لەو مانگە شەوەدا. تاو تاو مانگ نزیکتر ونزیکتر دەبوەوە. جوانییەکەی لە ئاسماندا ڕەنگی دەدایەوە؛ منیش لەو خەیاڵە قووڵەدا، بە جیهاندا دەگەڕام وئاسمانم دەبینی کە جوانییەکەی ئیلهام بەخش بوو بەم. لە خەیاڵی منداڵیدا دەبوومە باڵندەیەک دەفڕیم؛ باوکم یارمەتی دەدام. لەسەرەتا باڵی پەپوولەیەکم هەبوو پاشان باڵەکانم بەهێزترو بەهێزتر دەبوو تا توانام تێدا بوو دەفڕیم، لە ئاسماندا مانگم لە نزیکەوە دەدیت، خەندیەکم بە باوکم دەکرد، لەو کاتەدا یەکێک بووم لە دڵخۆشتریین منداڵانی دنیا.

ئێوارەیەکی تاریک وڕوون، پێش مانگە شەو، ئەو کاتەی باڵندەکان بە پۆل دەفڕن. دووبارە من چاوم لە جوانی باڵندەکان دەکرد، لە سەمادان بە ڕیزلە ئاسماندا کۆچی سەرو خواروو ژووریان دەکرد لە کوێستانی سارد بۆ گەرمیان. باڵندە بەهێزو گەورەکان بەچکەکان فێری

باڵە فڕە دەکەن. هەندێ جار نزم دەفڕن لە شێوەی ژمارە حەوت ریز بەندی دەکەن دەفڕن تا کێشی با کەم کەنەوە لەسەر باڵندە بچووکەکان، کۆتا بەم شێوەیە پێش خورئاوا بوون دەگەڕێنەوە بەروەو هێلانەکانیان. ئەوە ئەو کاتەیە کە دەمەوێت بگەڕێمەوە بۆ ماڵی منداڵیم بۆ سلێمانی بۆ کوردستان کە مەزارگەی تۆی لێیە. کات لەوێ وەرزی گووڵە خۆرئاوابوونە. لە کاتێکدا لێرە لە شوێنی من لە هەندەران سەرما وەرزە، گەڵارێزان، گەڵاکان بە ڕێژنە دەکەونە خوار. من وەک باڵندەیەکی کۆچبەر خوازیارم لە بەرزاییە ساردەکانەوە بفڕم بەرەو ڕۆژهەڵات، بۆ نیشتمانی پڕ لە خۆر. بفڕم لەگەڵ باڵندەکان بۆ مەزاری تۆ لەم خۆرئاوابوونەدا. ئێستا تۆ دووری لە من، لەم دووریەدا لەهەندەران وێنەی ڕووخسارت لە ناو مانگدا دەبینم. وێنەکەت ترسی من لە ڕۆژەکە لادەبات. ترس لەو کەسانەی کە ئازاریان دام لە کەسی دڵ ڕەق ومێشک سەربازەکان کە هەردەم لە شەردان. شتگەلێکم وەبیردێتەوە جار جار دڵم بە پەلە لێدەدا لە ترسان، هەندێ جاریش لە ئێوارەدا لە ترسێکی بەردەوامدا دەژیم لەوەی کەسێک بەدوامدا دێت، ئازار بە جەستەم دەگەیەنێ، پرچم ڕادەکێشێ، ڕەنگە هاوسەرم، ڕاوچییەک، تیر□یستێک، سیخوڕێک، ناحەزێک، کەسێکی دڵ پڕ لە قین بێت. بەڵام کاتێک ڕووخساری تۆ بەهێوری بە زەردەخەنەیەک لە تریفەی مانگەشەودا دەبینم، لەوکاتەدا ترس لە من دووردەکەوێتەوە، ترسم لە بیر دەچێتەوە، پاش دیتنی وێنەکەت من چیتر ناترسم لە ژیان لە مانگە شەودا.

چرۆ زەند
https://chrozandauthor.com

کۆڕێک بۆ چرۆ زەند لە شاری ئۆتاوا

یەکەی رۆشنبیری کوردەیی ئۆتاوا

کۆڕێکی تایبەت بە:

١- یادی نووسەر و مێژوونووس و جوگرافیانووسی کورد مامۆستا (کەریم زەند).

٢- ناساندن و بڵاوکردنەوەی کتێبی [چرۆ ناوی منە] ەی نووسەر (خاتو چرۆ زەند).

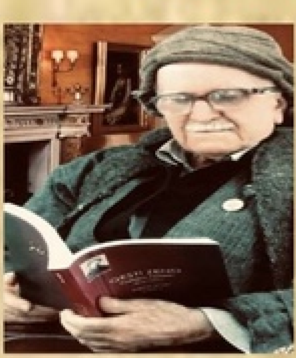

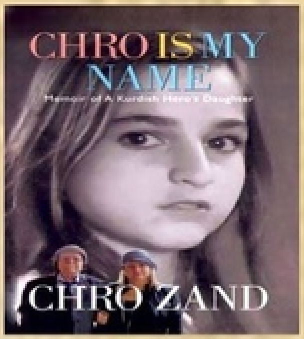

Sunday October 15 , 2023
From 1:00 PM to 5:00 Pm
Heron Community Centre's Theater
1480 Heron Rd. Ottawa, ON. K1V 6A5